

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Uluhan

Tarihî saat Mes'elesi

SUUDİ Arabistan ricâlerinden bir zata satılan Sultan İkinci Abdülhamid'e ait tarihî saat hakkında Ankara'da okuyucularımdan Ali Bâki Gerçekçi beyden bir mektup aldım.

Nedense ses seda çıkmayan bu meseleyi bir dereceye kadar tenvir eylemesi bakımından mektubu sütunuma koyuyorum ve saatin ne olduğu hakkında malûmat istiyorum:

«Merhum ve mağfur Sultan İkinci Abdülhamid Han'a ait olup satanı da alanı da mektûm tutulan saat hakkındaki yazınızı okudum. Bu husustaki mütalâanız gayet isabetlidir. Merhuma Müşfika Kadın Efendi Hazretleri âhir ömründe fevkalâde zarurete düçar oldukları halde muhterem zevcinin büyük hâtırasına hürmeten elinden bir zerre dahi çıkarmamıştır. Dört sene evvel rihletinde, kerimleri Ayşe Sultan da kendisinden birkaç ay evvel vefat eylemiş bulunduğundan ve Sultanın memleket dışındaki evlâtları mirastan feragat ve haklarını millete ferag eylediklerini İstanbul'da bulunan teyzeleri Şadiye Sultan delâletiyle iş'ar eylediklerinden Türkiye Hükûmetince vaziyet edilerek tâdâdı yapılmış ve mevcut eşyalar Topkapı Müzesine nakolunmuştur.

Esasen ne kalmıştı ki? Hal'i günü olan ve millet ve memleketimiz için felâketler ve fâcialar devirlerinin meş'ûm başlangıcı olan 27 Nisan 1909 Salı gecesi apar topar Sirkeci garına nakil ile Selânik'e sevk edilmişler, yanlarına değil masa saati, çamaşır dahi alamamış, Selânik'te günlerce yemeksiz, susuz tahtalar üzerinde kalmışlardır. Mevzuubahis saatin İttihatçı eşkiyası tarafından Yıldız Sarayının yağmasında gasbedildiği ve onların şerrülhaleflerinden biri tarafından şimdi satıldığına şüphe yoktur — ki bu yağma eşya ve mücevherattan bazılarının zaman zaman Avrupa'nın muhtelif yerlerinde zenginlere satıldığı — bunların da Sultan Hamid'e aidiyetinin arma ve tuğralarından anlaşıldığı ecnebi mecmua ve gazetelerinde resimleriyle neşredilmektedir.

Saati elinde bulunduran şahıs bunun sahibi meşrûu ise neden ismini saklıyor? Emsali olmayan bu saati alenen müzayedeye vaz'eylese muhtemelen Amerikalı veya başka memleket milyonerleri Suudî Arabistan zenginininden daha çok para ile almağa talip olurlardı. Kalpazanlar ve fırsatçılar tarafından imal ettirilen ve üzerlerine eski tarihler ve isimler basılan sahte antika alelâde bakır ve piring mangal ve sinilere binlerce lira verenler bu saati kaçırmırlar mıydı? Velhâsıl bu saatin hırsızlık malı olduğunda şüphe yoktur. Hanedan metrûkâtı Hazineye intikal eylediğine ve saatin de tuğrasiyle, armasıyla bir padişaha ait olduğu mutlak bulunduğuna göre istirdadı lâzım gelir. Gerçi marka veya vârisi hakkında mürûru zaman dolaşısıyla cezal tâkibatta bulunulamaz ise de mal beytülmalındır. Görüldüğü yerde müsaderesi icabeder. Bu neden yapılmıyor veya yapılamıyor?

Millet ve memleketin halî hangi cihet ve noktadan tezekkür olunursa olunsun hamiyet erbabına kan ağlatıyor. Pek çok şeylerin kaybedildiğini itirafa mecburuz. Bu müddet zarfında bize bu vatani hediye etmiş olan velinimet ecdadımıza, mazimize, an'ane ve itikadlarımıza, din ve imanımıza müteâlliye ve mükemmelen nasıl küfür edileceğini öğrendik. Aleddevam kendimizi medh ve tefahürden ve mevcut olmayan hasail ve mezaya tevehhümüyle kendimizden başkasını aldatamayız. Ve şimdiye kadar olduğu gibi istihfaf, istihza, istiskal ve hattâ istihkardan başka bir mukabeleye de intizar edemeyiz.»